

Paplašinātas un integrētas Latvijas veselības aprūpes sistēmas konceptuālais modelis

Ligita Landzmane

Nodibinājums "Konfliktoloģijas institūts", Latvija

Ievads. No 2010. līdz 2017. gadam nodibinājumā "Konfliktoloģijas institūts" tika pētītas Latvijas veselības aprūpes sistēmas tiesiskās un faktiskās problēmas, kā arī tika meklēti un modelēti iespējamie to risinājumi. Pētījumu noslēgumā, izmantojot ilgstoši uzkrātās zinātniskās iestrādes, nodibinājumā "Konfliktoloģijas institūts" modeļa veidā tika radīti sistematizēti ieteikumi Latvijas veselības aprūpes sistēmas strukturālai paplašināšanai un pilnveidei.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Mērķis ir prezentēt Paplašinātas un integrētas Latvijas veselības aprūpes sistēmas modeļa tiesiski un zinātniski aprobētu konceptuālo pamatojumu.

Lai iegūtu datus, tika lietotas šādas metodes: pasaulē, Eiropā un Latvijā spēkā esošu politikas dokumentu un normatīvo aktu satura analīze; pasaulē, Eiropā un Latvijā apkopotu zinātnisko nostādņu analīze; gatavu pētījumu sekundārā analīze.

Konceptuālā modeļa veidošanai tika izmantota sistēmteorētiskā pieeja. Modeļa saturisko iespēju identificēšanai tika lietota atklāto datu un faktu salīdzinošā analīze.

Rezultāti. Darba gaitā tika noskaidrotas Latvijas veselības aprūpes sistēmas strukturālās paplašināšanas ideju atbalstošas un ierobežojošas zinātniskās, politiskās un tiesiskās nostādnes; tika izstrādāts sistēmiskā pieejā balstīts, ar atklātajām tiesību un zinātniskajām nostādnēm saskaņots, Latvijas veselības aprūpes sistēmas uzlabošanai paredzēts teorētiskais modelis; tika izstrādāts modeļa koncepcijas pamatojums.

Secinājumi. Paplašinātas un integrētas Latvijas veselības aprūpes modelis uzskatāms par Latvijas zinātnes telpā radītu novitāti. Modeļa konceptuālais apraksts pētniekiem un praktiķiem palīdzēs izprast Latvijas veselības aprūpes sistēmas strukturālās paplašināšanas iespējas un ierobežojumus. Modelis atklās un skaidros arī veselības aprūpes jomas pētniecības, izglītības un pakalpojumu sektora praktiskās iespējas.

Tiesiski un zinātniski korekti paplašinot Latvijas veselības aprūpes sistēmas struktūru, jo īpaši – ar jaunu sistēmā integrētu pakalpojumu klāstu, varētu uzlaboties Latvijas valsts iedzīvotāju veselības aprūpes kvantitāte un kvalitāte. Integrējot jaunas, ar veselības aprūpi saistītas programmas un kursus formālās un neformālās izglītības sektorā, varētu attīstīties jaunas veselības aprūpes jomas profesijas un šo profesiju pārstāvju darba iespējas. Kopumā, paplašinot Latvijas veselības aprūpes sistēmu atbilstoši darba autores izstrādātā modeļa koncepcijai, varētu uzlaboties valsts ekonomiskā veiktspēja un iedzīvotāju labklājība.